

В.П. Левченко, канд. техн. наук, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України, м. Київ

АНТИКРИЗОВІ ЗАХОДИ У СФЕРІ ДІЯЛЬНОСТІ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ

В умовах розвитку кризових явищ в економіці України доцільно розглянути заходи, що розробляються державними органами влади для забезпечення стійкості та подальшого розвитку вітчизняного фінансового ринку. Насамперед, враховуючи недостатній рівень вивченості, актуальним видається завдання визначення державних заходів, спрямованих на підвищення ефективності функціонування небанківських фінансових установ. Для вирішення даного завдання зосередимося на вивченні документів, які визначають напрямки розвитку небанківських фінансових установ України в умовах розвитку кризових явищ.

Перший документ має назву “Стратегія розвитку фінансових секторів України до 2015”. Він розроблений робочою групою у складі представників Держфінпослуг, Національного банку України та ДКЦПФР на виконання Указу Президента України від 20 липня 2007 року № 659/2007.

Даний документ являє собою систему ідей, стимулів, намірів і ключових заходів щодо розвитку фінансового сектора на середньострокову перспективу. Він містить оцінку загальних проблем і чинників розвитку фінансового сектора, а також визначення основних цілей і пріоритетних завдань розвитку фінансового сектора України на період до 2015 року. Зокрема, даний документ визначає основні напрями державної політики та ключові заходи щодо подальшої розбудови окремих сегментів ринку небанківських фінансових послуг: кредитного, страхових послуг, цінних паперів, лізингових послуг, недержавних пенсійних послуг. Метою заходів, що декларуються у даному документі, є досягнення стійкості, відкритості та конкурентоспроможності фінансового сектора України. Основними заходами, що стосуються практично всіх сегментів ринку небанківських фінансових послуг, є удосконалення законодавства, підвищення поінформованості та захист прав користувачів фінансових послуг.

На вирішення останньої проблеми спрямована “Концепція захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг в Україні”, яка схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.09.2009 № 1026-р. Мета даного документа полягає в удосконаленні системи захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг та забезпеченні її ефективності. Передбачається його поетапна реалізація: перший етап (2009-2012 рр.) та другий етап (починаючи з 2012 року).

Протягом першого етапу передбачається провести адаптацію національного законодавства до законодавства Європейського Союзу на основі врахування вимог Директив Європейського Парламенту та Ради ЄС від 23 вересня 2002 р. № 2002/65/ЄС про дистанційну торгівлю та фінансові

послуги споживачам і від 23 квітня 2008 р. № 2008/48/ЄС щодо кредитних угод споживачів. Також декларується необхідність удосконалення державного регулювання ринку фінансових послуг в Україні. Третім напрямком є заходи щодо підвищення освіченості та поінформованості користувачів фінансових послуг (розкриття інформації небанківськими фінансовими установами відповідно до стандартів IAIS, IOPS, законодавства Європейського Союзу).

На другому етапі (починаючи з 2012 року) передбачено такі заходи: розробка стандартів надання небанківських фінансових послуг; сприяння утворенню громадських організацій захисту прав споживачів; перехід на пруденційний нагляд за діяльністю небанківських фінансових установ.

Розглянуті вище документи розроблялися за участі Держфінпослуг відповідно до “Плану антикризових заходів у сфері діяльності небанківських фінансових установ, піднаглядних Держфінпослуг”, що затверджено розпорядженням Держфінпослуг від 24 квітня 2009 року № 276. Даний документ містить також ряд додаткових антикризових заходів у сфері діяльності небанківських фінансових установ.

Отже, державні органи, насамперед Держфінпослуг, активно займаються розробкою заходів, спрямованих на нівелювання негативного впливу світової кризи на вітчизняний ринок небанківських фінансових послуг. Однак значною мірою дані заходи мають загальний характер і потребують конкретизації.